

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
معاونت بررسی‌های اقتصادی

وضعیت بازار کار ایران در تابستان ۱۳۹۸

مرکز آمار ایران که تاکنون گزارشات نرخ بیکاری را برای جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر ارائه می‌کرد، در گزارش اخیر خود، نرخ بیکاری را برای افراد ۱۵ سال به بالا منتشر کرده است. بر اساس این آمارها، نرخ بیکاری کل کشور طی تابستان سال ۱۳۹۸، برابر با ۱۰٫۵ درصد بوده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته با بهبود همراه بوده است. طی این مدت، نرخ مشارکت اقتصادی کشور نیز با افزایش همراه شده و به حدود ۴۵ درصد رسیده است. اگرچه آمارها از بهبود وضعیت بازار کار طی این مدت حکایت می‌کند، اما این بهبود بیشتر برای مردان اتفاق افتاده و شکاف جنسیتی به وضوح مشاهده می‌شود.

تهیه شده توسط فروغ‌گیری امیرکلیسر

وضعیت عمومی بازار کار کشور

- براساس آمارهای مرکز آمار ایران، در تابستان سال ۱۳۹۸، نرخ بیکاری افراد ۱۵ سال به بالا ۱۰,۵ درصد ثبت شده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته حدود ۲ واحد درصد کاهش یافته است. جمعیت بیکار نیز طی این مدت بیش از ۴۵۵ هزار نفر کاهش یافته و به حدود ۳ میلیون نفر رسیده است.
- آمارها نشان می‌دهد که طی تابستان ۱۳۹۸ جمعیت فعال کشور حدود ۲۷,۶ میلیون نفر بوده که در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته ۱,۴ درصد افزایش یافته است.
- میزان اشتغال کشور نیز در تابستان سال جاری نسبت به فصل مشابه سال گذشته ۳,۵ درصد رشد داشته و به حدود ۲۴,۸ میلیون نفر رسیده است.

جدول ۱- مقایسه اشتغال و بیکاری جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر کشور طی تابستان ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸				
تغییر	شرح	تابستان ۱۳۹۸	تابستان ۱۳۹۷	درصد
				نفر
۱.۱	جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر	۶۱,۵۸۲,۰۵۰	۶۰,۹۱۹,۸۶۳	۶۶۲,۱۸۷
۱.۴	جمعیت فعال	۲۷,۶۴۵,۱۸۲	۲۷,۲۵۶,۵۵۶	۳۸۸,۶۲۶
۳.۵	جمعیت شاغل	۲۴,۰۷۵,۰۸۴	۲۳,۹۰۷,۱۶۵	۸۴۳,۷۱۹
-۱۳.۶	جمعیت بیکار	۲,۸۹۴,۲۹۸	۳,۳۴۹,۳۹۱	-۴۵۵,۰۹۳
-	نرخ بیکاری (%)	۱۰.۵	۱۲.۳	-
-	نرخ مشارکت اقتصادی (%)	۴۴.۹	۴۴.۷	-

منبع داده‌ها: مرکز آمار ایران

نرخ مشارکت اقتصادی و بیکاری زنان و مردان

- طی تابستان ۱۳۹۸، سهم زنان از کل جمعیت فعال ۱۵ سال به بالا در کشور ۱۹,۶ درصد (حدود ۵,۴ میلیون نفر) بوده است. این در حالی است که جمعیت فعال مردان طی این مدت بیش از ۲۲ میلیون نفر بوده است.
- به رغم رشد یک هزار و ۸۰۲ نفری جمعیت فعال زنان در تابستان سال ۱۳۹۸ نسبت به فصل مشابه سال ۱۳۹۷، اما سهم زنان از کل جمعیت فعال حدوداً ۲ واحد درصد کاهش یافته و به ۱۹,۶ درصد رسیده که البته این کاهش سهم به دلیل افزایش حدود ۳۸۷ هزار نفری جمعیت فعال مردان طی این مدت است.
- به طور کلی، بیش از ۹۹ درصد افزایش جمعیت فعال نیروی کار کشور در تابستان ۱۳۹۸ نسبت به مدت مشابه ۱۳۹۷، به دلیل افزایش جمعیت فعال مردان بوده است.
- علاوه بر کاهش مشارکت زنان در بازار کار طی این مدت، سهم زنان از کل جمعیت بیکار کشور نیز افزایش یافته و از ۳۲,۲ درصد در تابستان ۱۳۹۷ به ۳۴,۱ درصد در تابستان سال جاری رسید است. این اتفاق در حالی رخ داده که تعداد زنان بیکار طی این مدت حدود ۹۲ هزار نفر کاهش یافته، اما به دلیل اینکه کاهش تعداد جمعیت بیکار مردان بیشتر از زنان بوده، سهم زنان از کل جمعیت بیکار بیشتر شده است.

معاونت بررسی های اقتصادی

- در حوزه اشتغال نیز با وجود افزایش تعداد شاغلان زن طی این مدت، اما سهم آنان از کل اشتغال با کاهش همراه بوده است.
- از کل جمعیت شاغل کشور در تابستان ۱۳۹۸، حدود ۸۲,۱ درصد آنها را مردان و ۱۷,۹ درصد را زنان تشکیل می‌دهند.
- مقایسه سهم زنان از جمعیت شاغل (۱۷,۹٪) با سهم زنان از جمعیت بیکار (۳۴,۱٪) حاکی از مشکل‌تر بودن ورود به بازار کار برای زنان نسبت به مردان است.

جدول ۲- جمعیت فعال، شاغل و بیکار به تفکیک زنان و مردان طی تابستان ۱۳۹۸ و ۱۳۹۷

تغییر (نفر)		تابستان ۱۳۹۷				تابستان ۱۳۹۸				شرح
مردان	زنان	مردان		زنان		مردان		زنان		
		سهم (%)	نفر	سهم (%)	نفر	سهم (%)	نفر	سهم (%)	نفر	
۳۸۶,۸۲۴	۱,۸۰۲	۸۰,۲	۲۱,۸۵۲,۶۹۰	۱۹,۸	۵,۴۰۳,۸۶۶	۸۰,۴	۲۲,۲۳۹,۵۱۴	۱۹,۶	۵,۴۰۵,۶۶۸	فعال
-۳۶۳,۵۰۹	-۹۱,۵۸۴	۶۷,۸	۲,۲۷۱,۴۸۹	۳۲,۲	۱,۰۷۷,۹۰۲	۶۵,۹	۱,۹۰۷,۹۸۰	۳۴,۱	۹۸۶,۳۱۸	بیکار
۷۵۰,۳۳۳	۹۳,۳۸۶	۸۱,۹	۱۹,۵۸۱,۲۰۱	۱۸,۱	۴,۳۲۵,۹۶۴	۸۲,۱	۲۰,۳۳۱,۵۳۴	۱۷,۹	۴,۴۱۹,۳۵۰	شاغل

منبع داده‌ها: مرکز آمار ایران

وضعیت بیکاری جوانان در گروه سنی ۱۸-۳۵ ساله

- وضعیت بیکاری برای جوانان ۱۸ تا ۳۵ سال کشور به مراتب هم برای مردان و هم برای زنان نامناسب‌تر از کل جمعیت کشور است.
- آمارها نشان می‌دهد بیش از ۷۵ درصد بیکاران کشور در گروه سنی ۱۸-۳۵ ساله قرار دارند و بخش قابل توجهی از آنها (حدود ۶۲ درصد) نیز مردان هستند.
- طی تابستان سال ۱۳۹۸، نرخ بیکاری جوانان ۱۸ تا ۳۵ سال معادل ۱۷,۹ درصد بوده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته حدود ۲ واحد درصد کاهش یافته است.
- نرخ بیکاری زنان جوان در تابستان ۱۳۹۸ حدود ۳۱,۶ درصد بوده که نسبت به فصل مشابه سال گذشته حدود ۱,۷ واحد درصد کمتر شده است. نرخ بیکاری مردان جوان بین ۱۸ تا ۳۵ سال نیز طی این مدت ۱۴,۱ درصد بوده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته حدود ۲,۱ واحد درصد بهبود یافته است.
- در عین حال، طی این مدت جمعیت زنان جوان بیکار نسبت به تابستان ۱۳۹۷، کاهش حدود ۷۰ هزار نفری و جمعیت بیکار مردان جوان کاهش حدود ۲۴۱ هزار نفری را تجربه کرده‌اند.

جدول ۳- مقایسه شاغلان و بیکاران جوان ۳۵-۱۸ ساله کشور طی تابستان ۱۳۹۸ و ۱۳۹۷

شرح	تابستان ۱۳۹۸			تابستان ۱۳۹۷			تغییر	
	زنان	مردان	کل کشور	زنان	مردان	کل کشور	مردان	کل کشور
جمعیت بیکار	۸۲۸,۳۶۳	۱,۳۵۵,۴۲۴	۲,۱۸۳,۷۸۷	۸۹۸,۳۷۸	۱,۵۹۶,۵۳۴	۲,۴۹۴,۹۱۲	-۲۴۱,۱۱۰	-۳۱۱,۱۲۵
نرخ بیکاری (%)	۳۱.۶	۱۴.۱	۱۷.۹	۳۳.۳	۱۶.۲	۱۹.۹	-۲.۱	-۲

منبع داده‌ها: مرکز آمار ایران

اشتغال به تفکیک بخش‌های اقتصادی

- ترکیب شاغلان کشور طی تابستان ۱۳۹۸ نسبت به تابستان ۱۳۹۷ از سمت خدمات به صنعت و تا حدی به بخش کشاورزی تغییر کرده است.
- تعداد شاغلان در بخش صنعت با افزایش ۳۶۸ هزار نفری، در بخش کشاورزی با افزایش ۱۷۰ هزار نفری و در بخش خدمات با افزایش حدود ۳۰۴ هزار نفری همراه بوده است.

جدول ۴- ترکیب شاغلان ۱۵ ساله و بیشتر بر اساس بخش‌های اصلی

بخش	تابستان ۱۳۹۸		تابستان ۱۳۹۷		تغییرات	
	تعداد (نفر)	سهم (%)	تعداد (نفر)	سهم (%)	سهم (واحد درصد)	تعداد (نفر)
کشاورزی	۴۶۹۴,۸۷۴	۱۹	۴,۵۲۴,۴۸۰	۱۸.۹	۰.۱	۱۷۰,۳۹۴
صنعت	۷,۹۱۰,۳۳۶	۳۲	۷,۵۴۱,۹۲۰	۳۱.۵	۰.۵	۳۶۸,۴۱۶
خدمات	۱۲,۱۴۳,۰۴۳	۴۹.۱	۱۱,۸۳۹,۴۱۱	۴۹.۵	-۰.۴	۳۰۳,۶۳۲

منبع داده‌ها: مرکز آمار ایران

وضعیت بیکاری استان‌ها

- طی تابستان ۱۳۹۸، درصد مشارکت اقتصادی نیروی کار در استان تهران ۴۳,۳ درصد بوده و نرخ بیکاری معادل ۱۰,۸ درصد رقم خورده است.
- بیشترین نرخ مشارکت اقتصادی در میان استانها به استان زنجان و کمترین آن به استان سیستان و بلوچستان اختصاص داشته است (جدول ۵).
- بیشترین نرخ بیکاری را نیز سیستان و بلوچستان تجربه کرده و در مقابل زنجان کمترین نرخ بیکاری را داشته است (جدول ۶).

جدول ۵- استان های با بیشترین و کمترین نرخ مشارکت در تابستان ۱۳۹۸	
استان های با بیشترین نرخ مشارکت (درصد)	
۵۰,۲	زنجان
۴۸,۸	خراسان شمالی
۴۸,۶	گیلان و آذربایجان غربی
استان های با کمترین نرخ مشارکت (درصد)	
۳۶,۵	سیستان و بلوچستان
۳۷,۵	مرکزی
۳۹,۱	ایلام

منبع داده‌ها: مرکز آمار ایران

جدول ۶- استان های با بیشترین و کمترین نرخ بیکاری در تابستان ۱۳۹۸	
استان های با بیشترین نرخ بیکاری (درصد)	
۱۵,۲	سیستان و بلوچستان
۱۵,۱	یزد
۱۴,۷	لرستان
استان های با کمترین نرخ بیکاری (درصد)	
۵,۲	زنجان
۵,۳	همدان
۷,۶	فارس و خراسان جنوبی

منبع داده‌ها: مرکز آمار ایران